

РЕШЕНИЕ

№ 431

гр. София, 06.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на трети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана Коледжикова

Членове: Мария Яначкова
Десислава Б. Николова

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Диана Коледжикова Въззивно гражданско дело № 20221000502753 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 261333 от 18.04.2022 г., постановено по гр. д. № 1203/2016 г. по описа на Софийски градски съд, са отхвърлени исковете на Ц. Д., лично и като ЕТ „Ц. Д.“, и А. Х. срещу „Инвестбанк“ АД за установяване, че не съществува ипотечно право в полза на банката върху имота на ищите в гр.***.

Решението е обжалвано с обща жалба от ищите с оплакване за недопустимост и искане за обезсилването му, евентуално с оплакване за неправилност и искане за отмяната му.

След преценка на събраните по делото доказателства във връзка с доводите на страните, съдът намира следното :

Предявените от ищите искове с правно основание чл.124, ал.1 от ГПК за установяване по отношение на ответника, че учреденото от тях в негова полза ипотечно право не съществува, тъй като дългът, който ипотеките обезпечавали, бил погасен. Ищите твърдят, че са учредили в полза на ответната банка ипотеки за обезпечаване вземането ѝ от „Лоза Ракитница“ ООД по договор за банков кредит.

В нарушение на процесуалните правила при разглеждане на делото пред първоинстанционния съд не е бил конституиран и не е взел участие задължителният необходим другар на ищите „Лоза Ракитница“ ООД, кредитополучател, чието задължение по договор за кредит е обезпечено с процесните ипотеки.

Исковата молба е основана на твърдения, с които се оспорва съществуването на обезпеченото вземане, съответно – на ипотечните задължения на ищците, предвид акцесорния характер на ипотечното право. По силата на изричната разпоредба на чл. 151 от ЗЗД ипотекарните длъжници разполагат с право да оспорят съществуването на обезпеченото вземане, макар и да не са страна по основното материално правоотношение между обезпечения кредитор и главния длъжник „Лоза Ракитница“ ООД.

Настоящият съдебен състав намира, че в тази хипотеза ипотекарният длъжник предявява от свое име чужди права пред съда по смисъла на чл. 26, ал. 2 от ГПК, тъй като основавайки отрицателния си установителен иск на чужди възражения съгласно чл. 151 от ЗЗД, той въвежда в предмета на спора по делото съществуването на основното материално правоотношение между ипотекарния кредитор и главния длъжник. С предявяването на този отрицателен установителен иск ипотекарният длъжник се стреми да отрече със силата на пресъдено нещо съществуването на чуждо право на вземане – обезпеченото такова на ипотекарния кредитор, но също – и на чуждо задължение – това на главния длъжник. Следователно съгласно изричната разпоредба на чл. 26, ал. 4 от ГПК при предявяването на отрицателния установителен иск в хипотезата, когато ипотекарният длъжник основава същия на възраженията на главния длъжник, е налице процесуална субституция от вида на процесуалното застъпничество, поради което съдът следва служебно да конституира главния длъжник като съищец на ипотекарния длъжник. Между тях е налице активно задължително необходимо другарство в производството.

В случая инициираното от ипотекарните длъжници исково производство недопустимо е протекло без служебното конституиране от съда на задължителния необходим другар на ищците, какъвто се явява главният длъжник „Лоза Ракитница“ ООД. За наличието на тази абсолютна процесуална предпоставка съдът следи служебно, съгласно (задължителните указания и разяснения, дадени с т. 6 от тълкувателно решение ТР № 1/09.12.2013 г. на ОСГТК на ВКС.

По изложените съображения постановеното от СГС решение следва да бъде обезсилено като недопустимо и делото върнато на същия съд за ново разглеждане със служебното конституиране на „Лоза Ракитница“ ООД като ищец в производството и предоставянето на възможност да изрази становище по исковата молба.

Воден от изложеното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 261333 от 18.04.2022 г., постановено по гр. д. № 1203/2016 г. по описа на Софийски градски съд.

ВРЪЩА делото на СГС за ново разглеждане от друг състав със служебното конституиране на „Лоза Ракитница“ ООД като ищец.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния

касационен съд на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____